

Scheiden zonder Schade

Een goed begin

Tijd voor een eerste nieuwsbrief in de nieuwe huisstijl!

Waar het programma Scheiden zonder Schade begin 2022 formeel is geëindigd, zijn er in de afgelopen periode grote stappen gezet in het verder brengen van de kansrijke elementen die het programma heeft opgeleverd. In deze nieuwsbrief willen we jullie graag meenemen in waar we de afgelopen tijd mee bezig zijn geweest en waar we op dit moment staan.

Een goed begin

Wat houdt het in?

Het programma Scheiden zonder Schade heeft verschillende pilots uitgevoerd binnen het regiolab Den Haag en Oost-Brabant. De pilots Gezinsvertegenwoordiger en de pilot Specialist Contactverlies hebben kansrijke elementen opgeleverd. De eerste resultaten van de nog lopende Procedure Gezamenlijke Toegang Ouders bij de rechtbank zijn ook positief. Daarnaast heeft het programma een prototype van een DigiPlein en DigiMaatje opgeleverd. 'Een goed begin' verbindt al deze uitkomsten en gaat de effectiviteit onderzoeken van deze nieuwe geïntegreerde scheidingsaanpak in de regio Haaglanden.

Het doel is om te onderzoeken of een geïntegreerde scheidingsaanpak effectief is in termen van 1) het voorkomen van complexe scheidingen en 2) het herstel van samenwerking tussen ouders bij contactverlies. Dit wordt gedaan op twee pilot locaties in de regio Haaglanden: Delft Support en Kenniscentrum Kind- en Scheiding, waarbij van elke locatie vier professionals zijn betrokken. Halverwege 2025 zal een onderzoeksrapport worden opgeleverd door TNO waarin blijkt of de nieuwe scheidingsaanpak in de praktijk werkt en ook kostenbesparend is (MKBA).

Waar staan we nu?

Op 1 september 2022 heeft de online kick-off van 'Een goed begin' plaatsgevonden. Hierbij waren alle betrokken partijen aanwezig. Met deze kick-off is de voorbereidingsfase van start gegaan. Deze voorbereidingsfase loopt tot 1 maart 2023 en hierin worden alle randvoorwaarden om het project zo goed mogelijk uit te voeren getroffen. Dit houdt onder andere in dat we nu bezig zijn met het opleiden van de acht professionals met de nieuwe visie zodat zij hiermee kunnen gaan werken, en dat we bezig zijn met het uitwerken van het onderzoek samen met TNO.

Opleiding duurzaam samenwerken na scheiding

De professionals van de pilotlocaties volgen de opleiding [Duurzaam samenwerken na scheiding](#). Hierbij worden zij opgeleid met de nieuwe visie, zoals deze in 2021 is ontwikkeld in de [pilot Specialist Contactverlies](#) van het programma Scheiden zonder Schade. De professionals worden meegenomen in de technieken vanuit de positieve psychologie, toepasbaar gemaakt op scheidingsproblematiek. Het vroegtijdig opbouwen van een duurzame samenwerking tussen alle betrokkenen staat hierbij centraal, dus zowel met ouders als met het sociale netwerk en de professionals rondom een gezin.

De eerste twee trainingdagen hebben inmiddels plaatsgevonden. Op 16 januari en 7 februari staan de volgende twee opleidingsdagen gepland. Per 1 maart 2023 zullen we officieel beginnen met de uitvoeringsfase en zullen de professionals de gezinnen met complexe scheidingsproblematiek gaan ondersteunen aan de hand van de geleerde technieken.

Quotes deelnemers opleidingsdagen Een goed begin:

- *“Van hulp bij scheiden naar schakel in het transitieproces van scheiden”*
- *“Wat ik leuk vind aan de opleidingsdagen is dat de dames Heleen, Marleen en Mandy gepassioneerd vertellen over hoe zij het werken met mensen in ingewikkelde scheidingsituaties ervaren.”*

Handelingsperspectief

Naast het opleiden van professionals in de pilotlocaties van Een goed begin, wordt de visie ook verder het land in verspreid. We zien namelijk dat de huidige werkwijze/aanpak van professionals en inzet van beschikbare interventies en voorzieningen in de praktijk onvoldoende toereikend is om veel situaties van (complexe) omgangsproblemen, in het bijzonder contactverlies, te kunnen verhelpen. Het is dan ook tijd voor een nieuwe manier van werken, vanuit een hernieuwde visie. Hiervoor is het noodzakelijk dat alle professionals die in de praktijk te maken krijgen met ingewikkelde scheidingsituaties, een concreet handelingsperspectief hebben. Hierbij wordt de aandacht verlegd van controle en beheersing naar verbinden en vertrouwen in het gedeelde belang van de ouders: het positief opgroeien van de kinderen.

Er is de afgelopen periode dan ook hard gewerkt om deze nieuwe visie verder het land in te verspreiden. Zo zijn er bijvoorbeeld al verschillende inspiratiesessies gegeven. In deze vier uur durende sessies worden professionals vanuit de domeinen zorg, sociaal, recht en veiligheid uitgenodigd om vanuit een ander perspectief naar dezelfde situatie te kijken. Er wordt hen een aantal handvatten aangeboden, waarmee ze een basis van vertrouwen kunnen creëren voor duurzaam ouderschap.

Deze sessies hebben inmiddels op verschillende plekken in het land plaatsgevonden, waaronder bij de lokale toegang van de gemeente Noordoostpolder, in de regio Utrecht, en de procesbegeleiders van de ondersteuningsteam toeslagenaffaire. De sessies leverden een hoop positieve reacties op!

Quotes deelnemers inspiratiesessies:

- *“Ik heb net de training duurzaam omgaan met complexe relaties gevolgd. Wauw, dit sluit precies aan bij de pijnpunten die wij binnen de opdracht tegenkomen.”*
- *“Zo fijn dat we dit nu meteen kunnen toepassen in de praktijk!”*
- *“Zo passend bij onze werkzaamheden, wat een boeiende middag: inzet op krachten, wensen en dromen... dat wil je toch!”*
- *“Wil je weten hoe je de dader naar uitdager krijgt, of jij als redder naar coach...”*
- *“Goede trainers, mooie visie en passnede aansluiting op de inhoud.”*
- *“En ook... hoe krijg je met de jeugdbeschermer hetzelfde vertrekpunt, komt aan bod.”*

En ook voor het nieuwe jaar staan er alweer verschillende sessies verspreid over het land gepland!

Daarnaast zijn er de afgelopen periode meerdere gesprekken geweest met de Politie, maar ook met het Openbaar Ministerie (OM), Veilig Thuis (VT) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) om deze werkwijze op complexe omgangsproblematiek verder onder de aandacht gebracht. Centraal daarbij staat het verstevigen van de samenwerking en de bestaande werkwijzen beter op elkaar te laten aansluiten specifiek voor de situaties waarbij er omgangsproblemen spelen na scheiding.

Mocht je nou meer hierover willen weten, kijk dan vooral het volgende filmpje: [Voor de Jeugd Dag 2022 - Nieuw handelingsperspectief voor professionals bij scheidingen - YouTube](#). Hierin leggen Marleen Heijsteeg (specialist contactverlies) en Harmke Bergenhenegouwen (senior adviseur Nederlands Jeugdinstituut) aan de hand van verschillende fragmenten het nieuwe handelingsperspectief verder uit!

DigiPlein

De ambitie van het Programma Scheiden zonder Schade was het voorkomen van schade bij kinderen als hun ouders uit elkaar gaan. Het heeft ingezet op een de-escalerende scheidingsaanpak, waarin ouders en kinderen vroegtijdig ondersteund worden. Een van de instrumenten uit deze aanpak was de ontwikkeling van een digitaal Scheidingsplein (hierna DigiPlein). Om tot zo'n DigiPlein te komen, zijn inmiddels zijn al grote stappen gezet. We nemen je graag even hierin mee.

Er lopen rondom het DigiPlein op dit moment twee trajecten:

1. Het ontwikkelen van een centrale DigiPlein. Dit betreft informatievoorziening en ondersteuning voor ouders en professionals over relatie- en scheidingsproblematiek die neutraal, betrouwbaar, en laagdrempelig zijn, en waar het belang van het kind op één staat. Door middel van een landelijk punt waarop alle relevante informatie is verzameld in een samenhangend verhaal.
2. De doorontwikkeling van decentrale prototypes die door gemeenten en regionale partijen kunnen worden aanbesteed of ontwikkeld. Bij deze doorontwikkeling zijn regio Haaglanden en regio Groningen betrokken. Bij deze doorontwikkeling wordt ook gewerkt aan een *leidraad*, een soort stappenplan voor gemeenten breed hoe te komen tot een DigiPlein en een *menukaart* van functionaliteiten waar gemeenten uit kunnen kiezen als zij een regionaal DigiPlein willen ontwikkelen.

Aangezien het DigiPlein valt of staat met de content, zijn er voor het centrale DigiPlein inmiddels gesprekken geweest met verschillende gemeenten om te komen tot een eerste opzet van de contentstructuur. Er is met hen gekeken welke content er wel of niet op zo'n pagina moet komen en waar de behoeften liggen. Ook is de PRO-site al aangemaakt. PRO staat voor Platform Rijksoverheid Online. Dit betekent dat we kunnen gaan beginnen van het vullen van de website met content. De komende maanden zal er dan nog verder gewerkt aan deze content en zal deze steeds worden verbeterd. In Q1 zal het DigiPlein naar verwachting live gaan!

Ook voor de doorontwikkeling van het decentrale prototype hebben bijeenkomsten plaatsgevonden. Vanuit zowel Haaglanden, als Groningen is een groep betrokken met eigen expertise en kennis, die mee denken over de invulling van het prototype. Met Groningen zijn inmiddels al twee bijeenkomsten geweest waar veel input uit is gehaald. Voor nu worden de functionaliteiten nog verder door ontwikkeld en wordt de content bij elkaar gezocht om te plaatsten in het prototype. Dit betekent dat vanaf het nieuwe jaar de regio Groningen en regio Haaglanden kunnen gaan testen met het prototype!

Deskundigheidsbevordering

In 2022 is een landelijk, online kanaal genaamd 'Scheiden zonder Schade' voor het thema scheiding en ouderschap opgezet op 1sociaaldomein.nl. Dit is een besloten online omgeving voor en door professionals in het land die te maken hebben met scheidingsproblematiek binnen zowel het sociaal – als het juridisch domein. De groep is onderdeel van het kanaal Vakmanschap Jeugdprofessionals op 1sociaaldomein.nl. Hier kunnen vragen worden gesteld, ervaringen worden gedeeld en ook kan deskundigheidsaanbod onder de aandacht worden gebracht.

Zo heeft bijvoorbeeld op dinsdag 29 november in deze groep een lunchbijeenkomst Duurzaam scheiden plaatsgevonden. Deze is gevolgd door meer dan 115 professionals uit het hele land.

Anmelden voor deze online groep 1sociaaldomein kan via de volgend link: [Home | 1Sociaaldomein.nl](#)

Slot

Mocht je vragen hebben of meer willen weten, of heb je deze nieuwsbrief via via ontvangen en wil je deze in het vervolg direct in jouw postvak ontvangen? Of heb je interesse in een inspiratiesessie bij jouw organisatie of regio?

Neem dan contact op met e.basset@minjenv.nl of w.vanvliet@kenniscentrumkindenscheiding.nl

Fijne dagen en tot in 2023!

Wil je op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen? Word dan vooral lid van de [LinkedIn groep Scheiden zonder Schade](#)